

\*\*\*\*\*

## Világosító Szent Gergely ünnepe - Zuglóban

Ebben az évben immáron kilencedszer rendeztük meg a családi hangulatú rendezvényünket 2004. május 21-én. Ezen a napon emlékezünk meg a 301-ben III. Tiridat király uralkodása alatt történt jeles eseményről: Világosító Szent Gergely javaslatára III. Tiridat király népével együtt keresztény hitre tért, majd a világon elsőként a keresztény hitet államvallássá tette Örményországban.

A kb. 100-120 fő hallgatóság Zugló és Budapest más kerületeinek örményeiből, csíkszeredai küldöttekből *Dr. Csedő Csaba István* polgármester úr vezetésével, valamint a zuglói polgárokból állt.

A műsort a *Zuglói Örmény Harmónia Vegyeskar* kezdte. A polgármesterek köszöntői után *Avedikián Viktória* örmény népdalokat adott elő, a kórus egyházi énekeket, *Várnagy Katalin* színművésznő örmény verseket magyar fordításban, a dorogi *Gusván-Trió* örmény harci dalokat (katonadalokat). Jómagam „A forrás menyasszonya” című, magyarul megjelent örmény mesekönyvből olvastam fel egy mesét. A könyvről *Füleki Balázs* tartott rövid bemutatót.

A műsor után ételbemutatóval kedveskedtünk vendégeinknek. A jereváni születésű zuglói lakos és barátai szabad tűzön sült kebabjának, valamint a sasliknak, az önkormányzatunk tagjai által közösen készített dolmának és különféle különleges salátáknak igen nagy sikere volt. Utána a Zuglói Kisebbségek Háza kertjében késő estig folyt a kötetlen beszélgetés. Remélem, hogy jövőre, a jubileumi tizedik rendezvényünkön vendégül láthatjuk cikkem kedves olvasóit is!

*Zárug Anna Zita*

\*\*\*\*\*

**Szeretettel ajánlom az alábbi összeállítást Fejér Szabolcsnak és Emesének,  
kiknek szívből gratulál az örménymagyarok népes családjá  
augusztusban tartandó esküvőjük alkalmából.  
Isten áldása kísérje közös útjukat!**

*Bálintné Kovács Júlia*

### **Dr. Fejér Antal**

Azon szépvízi örmény családokból való, kik századokon át a székelyekkel együtt élve velük összeolvadtak s kik állandó alkalmazkodásukkal a sors egyenlőségében békésen megnyugodtak s örményszékelységüket, avagy székely-örménységüket ma már csak a névben és családi típusban lehet felismerni. Az a sajátságos és magától jövő aspiráció, hogy sohasem akartak külön nemzetiség lenni, sohasem keltett ellenszenvet. Minek magyarázatát nem a székely toleranciában, hanem az örmény alkalmazkodni tudásban lehet feltalálni. Elég szapora és intelligens faj létére, nem alulról felfelé, hanem csak felülről lefelé szaporodik s alsó szaporulatai már felolvadnak, miért a típus leginkább csak az intelligenciában ismerhető fel. A családon és típuson kívül egyéb jellegzetes fel nem ismerhető a székely-örményen. Dr. Fejér Antalt is csak az okon tarthatjuk örménynek, ami sem előnyére, sem hátrányára nem szolgál.

Egy komoly, törekvő férfiú. Módos szülők gyermeke. Mint ilyen, ügyvéd gyakorlatot folytatott, szép családot alapított s mielőtt fiai neveltetésének örömét élvezhette volna, meghalt.

A felcsiki választókerület egy évben országgyűlési képviselővé választotta. Kir. tanácsos és a pápai Szent Gergely-rend lovagja volt. A szakadatlan munkálkodás szerencsés kezű eredményeinek letéteményese. A politikai és társadalmi élet csíkszeredai vezető embereinek egyike. Mindig töprenkedő és mégis vidám kedélyű. Aggodalmaskodót és könnyelműt játszó természetével és ehhez mért kiszólásaival kedvelt alakja volt a társaságnak. Komoly dolgokban bohém, tréfás intermezzókban szigorú felfogásokat egyformán tudott színlelni, amivel sokszor zavarba tudta hozni az okvetlen komolykodókat. Azon szerencsések közé tartozott, kiknek minden sikerülni szokott.

*/1913-ban megkapta az uralkodói elismerés jelét, a „királyi tanácsos” címet. Amiről tudni kell, hogy ez csupán egy cím volt és semmi több, a viselőjét tulajdonképpen semmire nem jogosította fel, és semmilyen előnnyel sem járt.*

*Dr. Fejér Antalnak a csíkszeredai ügyvédnek, a kitüntetettnek, aki többek között a Csíki Lapokat is évekig szerkesztette, barátja, Emberi Árpád, székelyudvarhelyi tanár a következő sürgönyt küldte; „Kedves Tóni, addig élj, ameddig a király tőled tanácsot kér!” B.K.J./*

### **Dr. Fejér Dávid**

Előbb ditrói, majd gyergyószentmiklósi községi orvos. Messze földön ismert és tudományosan képzett ember. A budapesti és bécsi egyetemeken végezte tanulmányait. Azelőtt a csíksomlyói és udvarhelyi főgimnáziumnak volt jeles növendéke. Szerfelett kis termete miatt Dávidkának hívták iskolatársai. Valódi puritán és kevés igényű hajlamai kötötték vidékre, mert nagy tudása és széles körben ismert tehetségei országhírű befolyást és előnyöket biztosítottak volna. Az orvosi szakirodalom sok jeles közleményeit adta közre. A szegény sorsú betegek áldott lelkű gondozója és önfeláldozó orvosa volt. Minden nélkülözhető krajcárját ezek támogatására áldozta. Kertjében százával ápolta a legszebb rózsatöveket azért, hogy azok virágja elárúsítása révén krajcáronként szedje össze szegény betegei ápolási költségeit és gyógyszereit. Gyenge testalkata és beteges szervezete sok minden tevékenységben megakadályozta, melyre fogékony lelke készítette. Mikor már éveken át kijárni, sőt kocsira ülni sem tudott, a betegek hozzátartozói az ölükben vitték betegeihez. Mikor visszavonult hivatalos állásából, Gyergyószentmiklós város tanácsa azon példátlan elismerésben részesítette, hogy szállásról gondoskodott, évi tiszteletdíjat szavazott meg neki és orvosi látogatására fogatot tartott rendelkezésére.

Az orvosok élettörténetében egészen járatlan vagyok, de példátlanak tartom, hogy egy nagy tudású és szerfelett keresett orvos, ki a magánéletben fukar és takarékos volt, még arra sem gondolt, hogy vénségére egy háza legyen, hova visszahúzódhassék.

Az ő altruistaságát csak városa elöljárósága akarta megközelíteni, mikor betegeskedése alatt róla oly kitüntetően gondoskodott.

*(Dr. Fejér Dávidról, a népegészségügy terén kifejtett áldozatos munkájáról a hálás utókor is megemlékezik. Erről tanúskodnak a Gyergyószentmiklósról írott monográfiák, a Miklós napi ünnepek során elhangzott előadások. B.K.J.)*

### **Fejér Sándor**

A román uralom előtt ő volt Csík vármegye utolsó alispánja. Méltó példája az örménységnek a székelységgel évszázadok óta békés egyetértésben való összebarátkozásnak, mert ő örmény volt, választói, kik őt ez állásra méltatták, székelyek. Ezt könnyű felfogni s még könnyebb méltatni. Ő sohasem érezte senkivel örménységét, választói pedig nem hányták a szemére, mert alkalmat nem adott rá. Csodálatos nálunk az igények és várakozások eggyéolvadása, melyet csak nagy szembeállítások szándékosan szoktak kihegyezni s melyet a nagy kisebbségben élő örmények intelligenciájuk fölényével törekednek egyensúlyban tartani.

Nem kell sem meggyalázniok, sem kegyeinket keresniök, mert egyéolvadt érdekeink könnyen megtalálták az egyetértő középutat. Nincs is ma nálunk semmi különbség, mely elválasztana, mert a családi kötelékek ezer láncszeme fűz össze. Az örmény-székely éppen olyan lelkes védője érdekeinknek, mintha velünk együtt jött volna Ázsiából. Az a legérdekesebb jelenség a testvéresülésben, hogy az nálunk tovább erősbül, szorosabbá és elválaszthatatlanabbá válik. Ezelőtt 50 esztendővel még a falusi örmény lakót nem hívták a faluban családi nevén, hanem egyszerűen a vén örmény, sánta örmény, vak örmény, süket örménynek stb. mondták. Ma már éppen úgy megkapja a családi nevét és rangját, mint bárki más, mert igen kevés kivétellel mind az intelligenciához tartozók. Hajdan kizárólag a városi és falusi kereskedelem élén voltak vezetők, ma már éppen úgy számot tesznek a földbirtokosok, mint a kereskedők közt. Szóval a látszata is elkezdett múlni annak, hogy külön kasztot vagy osztályt képeznének.

Ez a kézenfekvő oka annak, hogy a székelyek Fejér Sándort választották alispánnak. A közigazgatási hivatal legalsó fokán kezdte s azon haladva szerezte az érdemeket, hogy alispánná lehessen.

Társadalmi életünk mozgalmában ha nem is kívánt vezető szerepet vinni, de kivette részét ott, ahová állítottuk.

*Az Erdélyi Róm. Kat. Státus igazgató tanácsának tagja volt.*

*A Katolikus Népszövetség Csík megyei elnöke.*

*Politikai mozgalmaktól távol tartotta magát.*

*Elhalálózása alkalmával a Csiki Lapokban következő néhány szóval fordultam emlékéhez: Siratlak Sándor, mert utolsó vagy azok közt, kik nálunk a legelsők szoktak lenni. Ez a bánatom örök, melyet egy nemzet visel.*

*Ravatalod mellett lehajtottam fejemet s könnyeim hullottak.*

*Csak úgy zúdult az emberek tömege ravatalod mellé, hogy még egyszer legalább egy pár percig körödben lehessen.*

*Én csak azért jöttem volt hajlékomba, hogy búcsút mondjak neked, kivel az élet hosszú útján annyi sok jobb és balsors összehozott, de soha egybe nem zavart, mert a te férfias komolyságod és jámborságod azt lehetetlenné tette.*

*Siratlak, mert végtelen nagyra becsültem benned azt a nagy szerénységet, mellyel a mindennapi élet apró hercehurcai közé soha sem láttalak beszállni.*

*Siratlak, mert határt tudtál tartani abban, hol az emberi bölcsesség és gonoszság ütköznek.*

*Siratlak, mert sokszor láttam, hogy a szerénység határát nem gyávaságnak, a bölcs belenyugvást nem lemondásnak tartottad. Nem kapkodtál a levegőben s nagyobb tettek hiúsága nem zavarta törekvéseidet, de ameddig a hivatásodat érezted, emberül megfeleltél annak.*

*Ott kezdted, hol minden ifjúnak kezdeni illik s mint alispán végezted, bizonyítékául annak, hogy a díszes állást nem születési vagy más előjogok, hanem tevékeny buzgalmad eredményei folytán érdemelted ki.*

*Siratunk, Sándor, kik itt ravatalod mellett állunk s halotti kocsid után százan és annyi ezeren bandukolunk, mert úgy érezzük, hogy becsületes jámborságoddal leköteleztél arra, hogy sirassunk!*

*Üresen maradt a ház, melynek minden szegletéhez a te gondosságod férközött. Üresen maradt az udvar; hol te rendeztél eddig mindent. Minden üres és kong, mert a te tipegésed, dobbanásait nem visszhangozzák a hallgatag falak. Amik visszhangoznak ezután, csak családod sirásának jajai lehetnek.*

*Siratunk Sándor, mert érdemet szereztél rá!*

**Az összeállítás Tivai Nagy Imre: Emlékezés régi Csíkiakról című kötetéből való ( Pallas-Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda,1996.**